

Főoldal > ... > [Jogi Lépések Indítása](#) > [Költségmentesség](#) > Portugal

Költségmentesség

 Portugália

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Milyen költségekkel járnak a bírósági eljárások, és általában ki viseli őket?

A [portugál polgári perrendtartás \(Código de Processo Civil\)](#) 529. cikkében foglaltak szerint a bírósági eljárásban felmerülő költségek és kiadások az alábbiakat foglalják magukban:

- i. a bírósági illetékek (*taxa de justiça*);
- ii. a jogvitával kapcsolatos kiadások (*encargos*);
- iii. a felek költségei (*custas de parte*).

Ennek keretében:

- i. A bírósági illetéket minden érintett félnek meg kell fizetnie a vonatkozó bírósági eljárás megindításához. A bírósági költségeket a követelés értéke vagy összetettsége alapján számítják ki [a bírósági költségekre vonatkozó szabályozás \(Regulamento das Custas Processuais\)](#) és az e szabályozáshoz csatolt táblázatok szerint. A bírósági költségeket „elszámolási egységekben” (*unidades de conta* – UC) adják meg a bírósági költségekre vonatkozó szabályozás 5. cikkében foglaltak szerint. 2023-ban 1 UC értéke változatlanul 102,00 euró marad. Ez az összeg idővel változhat.
- ii. A jogvitával kapcsolatos kiadások a bírósági eljárás eredményeképpen merülnek fel (ilyenek például a szakértőnek, a tolmácsolási szolgáltatásért stb. kifizetett összegek), ha azokat a felek indítványozták, vagy a bíró elrendelte – lásd a bírósági költségekre vonatkozó szabályozás 16. cikkét.
- iii. A felek költségei azok az összegek, amelyeket az egyes felek a bíróság előtti üggyel összefüggésben kifizetnek, amely összeget megtérítenek számukra, ha az ellenérdekű fél pervesztes lesz, összhangban a bírósági költségekre vonatkozó szabályozás 26. cikkével (például az ügyvédnek fizetett díjjal kapcsolatos kiadások, a kirendelt bírósági végrehajtóval kapcsolatos költségek stb.).

2 Mit jelent pontosan a költségmentesség?

Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést [a 2004. július 29-i 34/2004. sz. törvény](#) biztosítja.

A 34/2004. sz. törvény 6. cikke alapján a jogvédelem két formában áll rendelkezésre:

- i. jogi tanácsadás;
- ii. költségmentesség.

Ennek keretében:

i. a 34/2004. sz. törvény 14. és 15. cikke szerint a jogi tanácsadás az egyes konkrét kérdésekre vagy ügyekre vonatkozó jogszabályok technikai magyarázatát foglalja magában, és azt ügyvédek nyújthatják;

ii. a 34/2004. sz. törvény 16. cikke alapján a költségmentesség az alábbi formákban érhető el:

- mentesség a bírósági illetékek és a jogvitával kapcsolatos egyéb kiadások megfizetése alól,
- jogi segítő kirendelése (például ügyvéd vagy solicitor), és a díjazásuk, valamint az egyéb költségeik (például utazási költségek) megfizetése,
- a bíróság által kirendelt jogi képviselő (például a büntetőeljárásban az ügyvéd) díjának a megfizetése,
- a bírósági illetékek és a jogvitával kapcsolatos egyéb kiadások részletekben való megfizetése,
- jogi segítő kirendelése és a vonatkozó díjak és kiadások részletekben való megfizetése,
- a bíróság által kirendelt jogi segítőnek fizetendő díjak és kiadások részletekben való megfizetése,
- bírósági végrehajtó kirendelése és a kapcsolódó díjak megfizetése (például az idézés kézbesítéséért, a vagyontárgyak lefoglalásához szükséges intézkedésekért és egyéb végrehajtási eljárásokért).

3 Milyen követelmények vonatkoznak a költségmentesség megadására?

A 34/2004. sz. törvény 7. cikke szerint a személyek alábbi kategóriái jogosultak jogvédelemre, ha bizonyítani tudják, hogy pénzügyi nehézségekkel küzdenek:

- a portugál állampolgárok,
- az Európai Unió polgárai,
- azok a külföldi és hontalan személyek, akik az Európai Unió valamely tagállamában érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkeznek,
- az Európai Unió valamely tagállamában érvényes tartózkodási engedéllyel nem rendelkező külföldiek, ha azonos helyzetben az említett államok joga alapján a portugál állampolgároknak engedélyeznék a tartózkodást,
- a nonprofit szervezetek csak költségmentesség formájában jogosultak jogvédelemre.

Megjegyzés: a profitorientált szervezetek és az egyéni tőkeegyesítő társaságok nem jogosultak jogvédelemre.

4 Minden típusú eljárásra vonatkozik a költségmentesség?

A 34/2004. sz. törvény 17. cikke és [a 2015. február 23-i, 46/2015. sz. miniszteri végrehajtási rendelet \(Portaria n.º 46/2015\)](#) 7. cikke szerint a költségmentességi rendszer a következőkre alkalmazandó:

- az ügy típusától függetlenül minden bíróságra,
- a békebírósági eljárásokra,
- az alternatív vitarendezési rendszerek szerinti eljárásokra, mint amilyen az állami közvetítői eljárás (*mediação pública*), például családjogi vagy munkajogi közvetítés,
- a nyilvántartó hivatalok által folytatott ügyekre,
- a közjegyző által folytatott hagyatéki leltározásra,
- a szabálysértési eljárásokra.

Hasznos linkek:

[Állami családjogi közvetítői rendszer \(portugál nyelven\)](#)

[Állami munkajogi közvetítői rendszer \(portugál nyelven\)](#)

5 Szükség esetén igénybe vehető különleges eljárás?

Sürgős esetben, ha a bírósági illetékek és a bírósági eljárással kapcsolatos egyéb kiadások megfizetésének esedékességekor még nem hoztak jogerős határozatot a kérelmezett költségmentesség tárgyában, a kérelmezőnek be kell mutatnia a költségmentesség iránti kérelmét igazoló dokumentumot, majd a következőképpen kell eljárnia (lásd a 34/2004. sz. törvény 29. cikkének (5) bekezdését):

1. Ha az illetékes társadalombiztosítási hivatal döntése még nem ismert, a vonatkozó fizetési határidőt a határozatnak a kérelmezővel való közléséig felfüggesztik.

2. Ha a társadalombiztosítási hivatal már határozatot hozott, amelyben a költségmentességet részletfizetés formájában engedélyezte, az első részlet kifizetése a határozatnak a kérelmezővel való közlésétől számított 10 nap elteltével válik esedékessé, azonban a határozat visszavonása esetén a kifizetett összegeket a későbbiekben vissza kell fizetni.
3. Ha a társadalombiztosítási hivatal már elutasító határozatot hozott, a kifizetés a határozatnak a kérelmezővel való közlésétől számított 10 nap elteltével válik esedékessé, azonban a határozat visszavonása esetén a kifizetett összegeket a későbbiekben vissza kell fizetni.

Ha 30 nap eltelik anélkül, hogy a jogvédelem (jogi tanácsadás vagy költségmentesség) iránti kérelem tárgyában határozat születne, úgy kell tekinteni, hogy a kérelemnek hallgatólagosan helyt adtak, és az érdekelt fél a kért jogvédelem formájától függően a bíróság vagy a Portugál Ügyvédi Kamara előtt hivatkozhat e hallgatólagos hozzájárulásra – lásd a 34/2004. sz. törvény 25. cikkét.

6 Hol szerezhetem be a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványát?

A jogi tanácsadás vagy a költségmentesség bármely egyéb formájában igényelt jogvédelem iránti kérelem benyújtásához szükséges formanyomtatvány, a költségmentesség iránti kérelemnek egy másik tagállamban történő benyújtására szolgáló formanyomtatványt is beleértve, letölthető a portugál szociális biztonsággal kapcsolatos honlapról [ezen az internetcímen \(portugál nyelven\)](#).

7 Mely dokumentumokat kell benyújtani a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványával együtt?

A kérelemhez csatolandó iratok listája megtalálható a portugál Társadalombiztosítási Intézet (*Instituto da Segurança Social, I.P.*) által kiadott és az Intézet weboldalán belül a „Gyakorlati útmutatók” (*Guias Práticos*) című oldalon közzétett „Jogvédelem – Gyakorlati útmutató” (*Guia Prático Protecção Jurídica*) c. kiadványban, amely a következő linkeken érhető el:

[A portugál társadalombiztosítási rendszerrel kapcsolatos honlap](#)

[Jogvédelem – Gyakorlati útmutató \(portugál nyelven\)](#)

8 Hová kell benyújtanom a költségmentesség iránti kérelmemet?

A kérelem és a csatolt iratok benyújthatók személyesen, vagy megküldhetők postai úton, fax vagy e-mail útján a Társadalombiztosítási Intézet bármely olyan szervezeti egységének, amely közvetlenül a nagyközönséggel foglalkozik.

Az egyes körzetekben található társadalombiztosítási hivatalok listája és azok címe, faxszáma és e-mail-címe megtalálható [ezen az internetcímen \(portugál nyelven\)](#).

9 Hogyan tudhatom meg, hogy jogosult vagyok-e költségmentességre?

A költségmentességet engedélyező határozatnak meg kell jelölnie, hogy a költségmentesség mely formáit hagyták jóvá; erről a kérelmező tartózkodási helye vagy székhelye szerinti társadalombiztosítási hivatal vezetője dönt. Ha a kérelmező tartózkodási helye nem Portugáliában található, ezt a határozatot azon társadalombiztosítási hivatal vezetője hozza meg, amelyhez a kérelmet benyújtották – lásd a 34/2004. sz. törvény 20. és 29. cikkét.

A 34/2004. sz. törvény 26. cikke alapján a kérelmezőt értesíteni kell a költségmentesség iránti kérelemnek helyt adó határozatról. Ezt az értesítést főszabály szerint a kérelmező által a formanyomtatványon megadott levelezési címre kézbesítik.

10 Mit kell tennem, ha jogosult vagyok költségmentességre?

A kérelmezőt, amennyiben jogi segítséget rendelnek ki az érdekében, értesítik az érintett jogi segítő irodájának címéről, valamint arról is tájékoztatják, hogy a kérelmező a jogi segítővel köteles mindenben együttműködni,

ennek elmaradása esetén ugyanis visszavonható a költségmentesség.

Ahhoz, hogy érvényesüljön a bíróság előtt felmerült bírósági illetékek és a jogvitával kapcsolatos kiadások alóli teljes körű vagy részleges mentesség, a kérelmezőnek a bírósági illeték megfizetésére előírt határidőn belül be kell mutatnia az azt igazoló dokumentumot, hogy számára költségmentességet engedélyeztek.

11 Ki választja meg az ügyvédemet, ha jogosult vagyok költségmentességre?

A jogi képviselőt a Portugál Ügyvédi Kamara rendeli ki, amely erről a 34/2004. sz. törvény 30. és 31. cikke szerint értesíti a kérelmezőt.

12 Az eljárás minden költségére kiterjed a költségmentesség?

A költségmentesség a 34/2004. sz. törvény 16. cikkében foglalt kiadásokat fedezi, amelyek a következők:

- a bírósági illetékek és a jogvitával kapcsolatos egyéb kiadások,
- a jogi segítőnek fizetendő díjak,
- a bíróság által kirendelt jogi képviselőnek fizetendő díjak,
- a bírósági illetékek és a jogvitával kapcsolatos egyéb kiadások részletekben való megfizetése,
- a jogi segítőnek fizetendő díjak részletekben való megfizetése,
- a bíróság által kirendelt jogi segítőnek fizetendő díjak részletekben való megfizetése,
- a kirendelt bírósági végrehajtó költsége,
- a jogvita határokon átnyúló jellegéből fakadó kiadások megfizetése, amennyiben a kérelmező tartózkodási helye másik tagállamban van.

13 Ki viseli az egyéb költségeket, ha csak korlátozott mértékű költségmentességre vagyok jogosult?

A 34/2004. sz. törvény 29. cikkének (4) és (5) bekezdése alapján a fennmaradó költségeket a kérelmezőnek kell viselnie. Ettől függetlenül a pernyertessége esetén a kérelmező jogosult a bírósági költségekre vonatkozó szabályozás 26. cikkében foglaltak szerint a feleknek járó költségtérítésre.

14 A fellebbezésekre is kiterjed a költségmentesség?

Igen, a költségmentesség a fellebbezés során is fennmarad, és kiterjed az összes olyan későbbi eljárásra, amely összefügg azzal a jogvitával, amelyre a költségmentességet engedélyezték. A költségmentesség az alapeljárásra is vonatkozik, ha azt bármelyik kapcsolódó eljárásban megítélték. A költségmentesség ezenkívül a végrehajtási eljárásra is kiterjed, ha az olyan eljárásban hozott bírósági határozatból ered, amelyre vonatkozóan költségmentességet biztosítottak – lásd a 34/2004. sz. törvény 18. cikkét.

15 Megvonható-e a költségmentesség az eljárás befejezése előtt (vagy visszavonható-e akár az eljárás lezárása után)?

Igen, a 34/2004. sz. törvény 10. cikkében meghatározott esetekben a költségmentesség részben vagy egészben visszavonható az eljárás befejezése előtt. Ilyen eset az, ha a kérelmező vagy a családtagjai később elegendő anyagi forrásra tesznek szert. Ilyenkor a kérelmező feladata bejelenteni, hogy jogvédelem nélkül is képes boldogulni teljes egészében vagy részben, ellenkező esetben alkalmazhatók vele szemben a törvényben előírt szankciók.

16 Megtámadhatom-e a költségmentesség elutasítását?

Ha a társadalombiztosítási hivatal úgy dönt, hogy a kérelmet, részben vagy teljes egészében, elutasítja, e szándékáról a kérelmezőt írásban értesíti, és a kérelmezőnek a válaszára 10 napot biztosít. A kérelmező a válasziratához hiányzó dokumentumokat vagy az érvelését alátámasztó iratokat csatolhat. Ha a kérelmező 10

munkanapon belül nem válaszol, a határozat véglegessé válik, és a kérelmezőnek nem küldenek újabb levelet – lásd a 34/2004. sz. törvény 37. cikkét, amely a portugál közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyvre (*Código do Procedimento Administrativo*) hivatkozik.

A kérelmező a társadalombiztosítási hivatal határozatát bíróság előtt megtámadhatja. Ebben az esetben a kérelmezőnek 15 napon belül a határozat megtámadására irányuló írásbeli kérelmet kell benyújtania annál a társadalombiztosítási hivatalnál, amely a határozatot meghozta. A társadalombiztosítási hivatal visszavonhatja a határozatot. Ha a társadalombiztosítási hivatal nem vonja vissza a határozatot, az ügyet továbbítania kell a bíróságra – lásd a 34/2004. sz. törvény 26. és 28. cikkét.

17 Felfüggeszti-e a költségmentesség iránti kérelem az elévülési időt?

Igen, a költségmentesség iránti kérelem felfüggesztheti az elévülési időt.

Ha költségmentesség iránti kérelmet nyújtanak be jogi képviselő kirendelése formájában, és az e kérelmet megerősítő iratot az eljáráshoz csatolják, a folyamatban lévő elévülési idő a költségmentesség iránti kérelem benyújtásának időpontjától számított öt napon belül megszakad (a 2004. július 29-i 23/2004. sz. törvény 33. cikkének (4) bekezdése és a polgári törvénykönyv 323. cikkének (1) és (2) bekezdése).

Az alábbiakban megtekintheti az ítélkezési gyakorlat néhány példáját:

- a lisszaboni fellebbviteli bíróság (*Tribunal da Relação de Lisboa*)

- [Processo 439/11.5TTLR.S.L1-4](#)
- [Processo 7637/17.7T8LSB.L1-2](#)

- a legfelsőbb bíróság (*Supremo Tribunal de Justiça*)

- [Processo 31/14.3TTCBR.C3.S1](#)

Figyelem!

A jelen tájékoztatóban található információk nem kötik a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat kapcsolattartó pontjait, a bíróságokat, valamint az egyéb szerveket és hatóságokat. Továbbra is el kell olvasni a hatályos jogi szövegeket. Azok rendszeres frissítések és az ítélkezési gyakorlat folyamatosan alakuló értelmezésének tárgyát képezik.

Last update: 09/07/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a jogi nyilatkozatban tekintheti meg.